

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 900
Letna naročnina L. 1.800
Letna inozemstvo L. 2.800
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XV. - Štev. 25 (747)

Gorica - četrtek 20. junija 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

Poslanstvo mladine je delo Morov poskus propadel

V nedeljo 9. junija je slov. katol. mladina na Koroškem imela svoj mladinski dan v Dobri vasi. Dan je po zaslugi mladih organizatorjev zelo dobro uspel. Na tem shodu je govoril tudi akademik Feliks Bister. Njegova izvajanja se nam zdijo važna in aktualna tudi za našo mladino na Primorskem. Zato njegov govor tu ponatiskujemo v upanju, da ga bo naša mladina res brala in si besede mladega koroškega akademika tudi vzela k srcu.

(Ured.)

Slovenska katoliška mladina!

Z veseljem sem se odzval Tvojemu povabilu na ta mladinski dan. Samo zaradi govora sem imel spočetka svoje pomisleke. Vprašal sem se, ali nisem še sam premlad, da bi govoril drugim o nalogah sodobnega časa, da bi podal drugim zaželeno smer, ko si jih še sam nisem izoblikoval za svoje lastno življenje.

Če sem pa zdaj tu med vami, potem hočem govoriti kot brat in prijatelj, kot kolega, ki stoji in živi v vrstah mladine, ki še išče pravo in primerno pot v vsakdanjem življenju. Prosim vas torej, dekleta in fantje, da sprejmete v tem smislu moje sledeče besede:

»Mladina stopa na plan.« je zapisal »Naš tednik - Kronika« ob priliki ustanovitve Koroške dijaške zveze v Celovcu. To naj velja tudi za versko življenje našega ljudstva. Da je katoliška mladina docela pripravljena za ta korak v vsakdanje, javno življenje, to nam potrjuje dejstvo, da smo se zbrali v Dobri vasi.

Toda v trenutku, ko smo se odločili za korak v svet, ko čutimo pripravljenost do večje dejavnosti za naše verske ideale, v tem trenutku postajamo nekako bojzljivi in negotovi. Nešteta vprašanja se nam vsiljujejo: Kakšno je sploh današnje življenje? Poznamo sodobno družbo, v kateri naj izvršujemo božje poslanstvo? Kaj pomeni danes biti katoličan, biti katoliški fant ali katoliško deklet?

Ce smo odkritosrčni, moramo priznati, da smo sicer pripravljivi, toda se nam pravzaprav ne ljubi stopiti takoj v vinarstvo Gospodov. Saj stoji v Svetem pismu, da je gospodar vinograda vsem delavcem v isti meri povrniti, ne glede na čas, kdaj je ta ali oni prišel.

Drugi bo rekel: Za pridiganje in prepričevanje imamo itak duhovnike. Zadoštuje mi nedeljska maša in nekaj očenašev med tednom. Cerkev je z mano lahko zadovoljna, saj drugi še tega ne storijo.

Hočem torej živeti sami z našim delom na polju, v tovarni, v pisarni, v šoli. Saj smo verni in hodimo v cerkev. Nismo morili, nismo kradli, nismo po krivičnem pričali zoper drugega. Nismo nečestovali kot drugi.

Vidiš, katoliška mladina, tako misli večina ljudi. In, na žalost, ravno to misljenje oblikuje naše okolje. Film, televizija in radio tako vplivajo na današnjega človeka, da je ob tem pozabil na svojega Stvarnika. Poznamo katoličane iz navade, katoličane iz tradicije. Nekdo jih je enkrat imenoval »katoličane na kolesih«, ker jih samo trikrat v življenju pripelje avto v cerkev, to je za krst, za poroko in ob pogrebu. Avto je pravzaprav njihov bog. Avto, v redu. Toda vozilo ne sme postati merilo našega življenja, ne sme se postaviti v središče vseh zemeljskih prizadevanj. Dandanes pa je za nekatere avto edini simbol sreče in veselja. Kakšno je to veselje, kakšna je sreča, se ne izprašujejo. Mar tudi mi stremimo po tej »sreči« golega materialističnega blagostanja brez vsakih višjih ciljev?

Katoliška mladina, ali hočeš naprej molčati? Hočeš poslušati vse te krive nauke, ki jih učijo kolegi v tvoji delavnici? Ali hočeš še vedno molčati, če ni več nedeljskega početka in praznovanja Gospodovega dneva na vasi? Ne veš, da drugi prekri lažje govorijo, če molčimo mi? Dejstvo je, da je naše okolje zelo pokvarjeno. Opazujemo, da ima uspeh le ta, ki laže, in ne ta, ki govori resnico. Zakonska zvestoba je protinaravna, nam pravijo. Čista ljubezen je neumnost; poštenost je nesmišlna. Beseda nemškega filozofa velja, da

je »Bog mrtev«. Mrtev je v javnem življenju, mrtev v sodobni družbi. In mi katoličani?

Mi nosimo Boga v svojih srcih in ga ne pokažemo svetu. Med nami živi Bog, a drugi ga kljub temu ne vidijo. Ali smo še vedno prepričani, da bomo rešili svet z nedeljsko mašo, ki ji prisostvujemo v zadnji klopi v temnem kofičku cerkve? Ali smo še vedno tako zaslepljeni, da mislimo, drugi ne opazijo, če smo pobožni samo v cerkvi, v vsakdanjem življenju pa pride vse drugo prej?

P. Leppich je povedal nekoč: »Kadar mi katoličani spimo, dela vrage nadure.« Spoznajmo trdo resnico te besede in vstanimo iz spanja! Odpovemo se svoji lenobi! Stopimo na plan! Čas terja od nas vsestransko dejavnost. Zavedajmo se: naše poslanstvo je delo. Kako pa naj zdaj izvedemo svoje poslanstvo med ljudmi? Kaj naj bo naše delo?

Katoličani smo. Vera pa ni samo božje darilo, vera je naloga. Bodimo katoličani brez vsakega kompromisa. Pokažimo svetu z svojim vzgledom, da živi Bog tudi v našem vsakdanjem življenju! Stori najprej sam nekaj za lastno duhovno obnovo; pojdi enkrat all zahajaj redno na duhovne vaje! Ojunači se in stopi iz svoje zadnje klopi v sredo cerkve, da te vidijo vsi. Žrtvuj tudi del svojega prostega časa rad in večkrat za delo pri farni mladini! Pomagaj duhovniku pri njegovi težki in požrtvovalni službi za rešenje neumrljivih duš! Glej, da bo Bog vladal tudi v vaši družini, da bo Bog zavladal povsod tam, kamor prideš ti.

Seveda bomo morali zraven skrbeti vedno za tesno povezavo s Kristusom. Sv. Avguštin piše: »Zase si nas ustvaril, Gospod, in nemirno je naše srce, dokler ne počiva v tebi.«

V svoji okrožnici »Mater et magistra« je umrl sv. oče Janez XXIII. poudaril: »Odrigan od Boga, postane človek do sebe in do drugih nečloveški. Kajti urejeni medsebojni človeški odnosi predpostavljajo pravilni odnos človekove vesti do Boga, ki je vir vse resnice, pravice in ljubezni.«

Pojdimo torej skupno s Kristusom na naše delo! Odprimo oči in pogledimo v svet, pogledimo v sodobno družbo in premislimo, kaj bi se dalo preduriti in zboljšati, kje bi lahko pomagali! Odkrijmo temino in jo spremenimo v luč! Vzemimo svetu laž in dajmo mu resnico! Napolnimo prazna srca s pravo in resnično srečo! Prinesimo ljudem Boga v tovarne, urade, kasarne, šole, v domače hiše!

Angleška vlada v krizi

Malo je manjkalo, da ni neka manekenka zrušila Macmillanove vlade. O »zadevi Profumo« (odkritje, da je bil obrambni minister Profumo zapleten v čudno razmerje z dekletom Keeler, h kateri je pa zahajal tudi pomorski ataše sovjetskega veleposlaništva kapitan Ivanov), katera je vzbudila v angleški javnosti silno ogorčenje, so razpravljali v parlamentu v ponedeljek zvečer. Poročajo, da je bila to ena najbolj burnih in živahnih sej v novejši angleški parlamentarni zgodovini. Laburistični poslanci so naglas vpili, da mora vlada odstopiti. Ministrski predsednik Macmillan se je krčevito branil in ko je odhajal iz dvorane, je bil videti silno blede. Vlada je sicer dobila zaupnico, toda kakih trideset konservativnih poslancev jo je zapustilo.

Zadeva pa kljub temu ni še politično rešena. Senca zadeve z ministrom Profumom še vedno leži nad vlado. Sodijo, da bo Macmillan kljub doseženi zaupnici v je-

se tudi skupno z dosedanjim vodstvom PSI podal ostavko glavne- mu odboru. Položaj bo verjetno razčistil kongres socialistične stranke.

Težko je za sedaj predvideti, kako se bo rešil nalahke položaj v sestavi nove vlade po 28. aprilu. Krščanska demokracija in ostali dve vladni stranki sta ves čas predvidevali nadaljevanje vlade sredinske levice, in v tem smislu je bila tudi izpeljana vsa volilna propaganda teh strank. Zato so se demokristjani sedaj znašli pred težko nalogo neke nove izbire, ki naj bi dala državi vlado s trdnim socialnim programom in obrambo svobodne družbe. Vsekakor so v teku živahne priprave s strani demokrističnih strank za vse nadaljnje korake.

Ko je že izgledalo, da se bo vladna kriza uredila s sestavo sredinsko levičarske vlade štirih strank, ki so se že dogovorile o načelnem sporazumu, je v ponedeljek zvečer nepričakovano ves potek za sestavo vlade propadel. Glavni vzrok tega nenadnega preobrata v italijanskem političnem življenju je zaostril v zadržanju ne toliko skrajne levice PSI, temveč dosedanjih Nennijevih pristaveš s poslancema Lombardijem in Santijem na čelu, ki so do zadnjega podpirali sporazum s krščansko demokracijo. Zato je sam Nenni ostal skrajno presenečen nad čudnim zadržanjem v svoji stranki, ki je tako morala odpovedati sporazum s KD in ostalima vladnima strankama. Nenni

je tudi skupno z dosedanjim vodstvom PSI podal ostavko glavne- mu odboru. Položaj bo verjetno razčistil kongres socialistične stranke.

Težko je za sedaj predvideti, kako se bo rešil nalahke položaj v sestavi nove vlade po 28. aprilu. Krščanska demokracija in ostali dve vladni stranki sta ves čas predvidevali nadaljevanje vlade sredinske levice, in v tem smislu je bila tudi izpeljana vsa volilna propaganda teh strank. Zato so se demokristjani sedaj znašli pred težko nalogo neke nove izbire, ki naj bi dala državi vlado s trdnim socialnim programom in obrambo svobodne družbe. Vsekakor so v teku živahne priprave s strani demokrističnih strank za vse nadaljnje korake.

Odločilno besedo ima pri tem tudi predsednik republike. Po ustavnem zakonu mora namreč vlada predložiti najkasneje do 30. junija vse proračune parlamentu. Zato bo moral Segni ali določiti novega vladnega predsednika, potem ko je poslanec Moro mandat zavrnil, ali pa zopet predstaviti parlamentu Fanfanijevo vlado, ki naj vodi normalne vladne posle.

Predsednik republike je že sprejel predsednika senata in poslanske zbornice, s katerima je razpravljal o rešitvi sedanje vladne krize. Poleg Fanfanija navajajo opazovalci še nekaj drugih imen kot možnih kandidatov za sestavo vlade, tako Piccionija, Zaccagninija in Gavo. Ni rečeno tudi, da ne bi v jeseni imeli novih državno-zborskih volitev.

PO SMRTI JANEZA XXIII.

Ugledni dunajski dnevnik »Die Presse« trdi v svoji izdaji, da »kdorkoli bo sledil papežu Janezu XXIII., prvi korak, ki je omogočil katoliški Cerkvi v vzhodni Evropi, da je ostala pri življenju, je bil storjen in ni mogoče iti nazaj. Komunistični blok je dal Cerkvi vrsto »avance«, dal je svobodo nadškofu Slipyemu, poslal predstavnik pravoslavne cerkve na cerkveni zbor in se pokazal pripravljene, da pravno uredi položaj kardinala Mindzentyja. Umetnost je poudariti,« pripominja časopis, »da to ne gre na račun, da bi se komunizem odpovedoval svojemu gospodovalnemu načrtu. Z druge strani pa je prav tako očitno, da Cerkev nadaljuje z zavračanjem brezboštva. Na obeh straneh so recipročni interesi, ki se ne izključujejo, temveč sopoladajo.« Časopis nadaljuje: »Kljub temu pa se še ne more predvidevati, kakšen bo bodoči razvoj odnosov med Cerkvijo in državami komunističnega bloka, dokler še ne vemo za ime novega papeža.«

V dunajskih cerkvenih krogih absolutno zavračajo vest, da bi kardinal Mindzenty v sedanjem stanju med katoliško Cerkvijo na

Madžarskem in režimom imel namen iti v Rim, da bi se udeležil konklave.

Prva ženska v vesolju

Ne samo v Rusiji, temveč ves ženski svet zre danes s ponosom na prvo žensko, ki si je upala v vesolje.

V petek 14. junija je Sovjetska zveza poslala v vesolje novo vesoljsko ladjo »Vostok 5«, na krovu katere je astronaut polkovnik Valery Fjodorjovič Bykovsky. Fjodorjovič je že peti ruski astronaut.

Dne 16. junija opoldne pa je Bykovsky dobil v ozračju spremljevalko, in sicer prvič v zgodovini človeštva, žensko, 26-letno Valentinu Tereškovo, ki ima čin letalskega podporočnika.

»Valja«, kakor jo vsi imenujejo, se je rodila 6. marca 1937 v vasi Malsnikovo v jarošlavski provinci. Oče ji je umrl v drugi svetovni vojni in mati je upokojena tekstilna delavka. Leta 1955 je tudi Valja stopila v isto tekstilno tovarno, kjer je delala mati. Kmalu je bila izvoljena za tajnico komsomolskega komiteja, lansko leto pa postala član pokrajinskega komsomolskega komiteja in član ruske komunistične partije. Sedem let je Valja delala in se učila istočasno. Postala je tehničarka tekstilne industrije in leta 1959 je začela posečati tečaj padalskega kluba v Jaroslavu. Kmalu je postala učiteljica padavcev in vpisala se je še na astronautski tečaj. Izvršila je spretno in srečno 126 padalskih pristankov in bila sedaj izbrana, da kot prva ženska na svetu poleti v vesolje.

Polet obeh astronautov je v sredo še vedno trajal.

Plemenski izgredi v ZDA

V zadnjih dveh tednih so se v južnih zveznih državah ZDA nadaljevali plemenski nemiri proti uveljavljanju enakopravnosti med temnopoltim ter belim prebivalstvom. Kljub temu, da že stoletja živijo in delajo skupaj, se niso še odpravile vse omejitve, ki veljajo glede črncev. Tako je guverner zvezne države Alabame hotel preprečiti dvema črnskima študento-

ma, da bi se vpisala na tamkajšnje univerzo. Sam se je postavil ob vhod poslopja ter nameraval s pomočjo lokalnih varnostnih oddelkov tudi nasilno nastopiti. Se le na odločen ukaz predsednika Kennedyja, ki mu je zagrozil, da bo uporabil tudi silo, se je guverner umaknil. Studenta sta se potem lahko vpisala.

Naslednjega dne, to je v sredo 12. junija, pa so plemenski nestrpneži ubili črnškega voditelja Medgarja Eversa. To je med temnopoltim prebivalstvom povzročilo nov val protestnih demonstracij po vseh krajih ZDA, kjer živijo črnci. — Vlada predsednika Kennedyja je odločena, da uveljavi popolno enakopravnost med črnci in belci in v ta namen pripravlja nov zakon o državljanjskih pravicah.

KONKLAVE V TEKU

Dnevom žalovanja za umrlim papežem sledijo sedaj dnevi pričakovanja. Osemdeset kardinalov bo izvolilo novega Petrovega naslednika.

V torek 18. junija je zaprselego 270 oseb, ki bodo skupno z 80 kardinali zapre v konklavi do izvolitve novega papeža. Kakor rečeno, novega papeža bo volilo 80 kardinalov, izmed katerih je samo 12 rojenih v tem stoletju, vsi ostali imajo od 65 do 90 in več let. Sedanji konklavi bodo že šesti v tem stoletju in najštevilnejši v zgodovini Cerkve. Svojo posebno važnost imajo tudi iz vidika, da bodo na konklavi zbrani kardinali vseh kontinentov, črnici, Kitajci in Japonci, in da se vršijo v času vatikanskega koncila II. Zastopanih je 31 narodnosti, zato ni mogoče predvidevati, ali bo novi papež spet Italijan, kajti italijanskih kardinalov je le 29.

V četrtek 20. junija zjutraj so se kardinali zbrali v Sikstinski kapeli za prve volitve. Volitve bodo dnevno štiri, dve v jutranjih urah in dve v popoldanskih. Rezultat teh volitev pa bo svetu oznanjen dvakrat dnevno z običajnim belim ali črnim dimom, in sicer ob 12.30 in ob 18. uri. Te »fumate« bodo prenašali tudi po televiziji.

Ni izključeno, da bo sv. Peter na svoj praznik imel že svojega vrednega naslednika.

Poročajo, da so se za slovesnosti otvoritve konklave javile številne televizijske družbe, med njimi sovjetska, poljska in madžarska, ki so se sklenile povezati z »Evrovizijo«.

KRŠČANSKI NAUK

PETA BOŽJA ZAPOVED

Ne ubijaj!

Bog nam je dal telo in življenje ter telesne in duševne zmožnosti, da bi jih prav uporabljali v njegovo čast in svoje zveličanje. Bog je zaščitil naše telo in naše življenje z zapovedjo: »Ne ubijaj!«

Naše telo in telesno življenje

»Ali mar veste, da je vaše telo tempelj Sve-tega Duha, ki je v vas, in da ga imate od Boga in niste svoji? Kajti za ceno (Kristusove krvi) ste kupljeni. Poveljajte torej Boga v svojem telesu.« (I Kor 6, 19)

Bog je ustvaril človeško telo, ga čudovito uredil in oživil z dušo. Sin božji si je tudi privzel človeško telo. Sveti Duh je telo pri sv. krstu posvetil v tempelj božji, na sodni dan ga bo pa zmagoslavno obudil. Zato moramo tudi mi svoje telo in telesno življenje imeti za sveto.

Za telo, njegovo življenje in zdravje smo dolžni skrbeti, ker nam ga je Bog zaupal v oskrbo in bo terjal enkrat račun o tem. (Sem spada telesna snaga, primerna hrana, obleka, gibanje in utrjevanje, počitek in oddih.)

Kdor svoje zdravje zanemarija ali telesno življenje brez važnega vzroka spravlja v nevarnost, greši. (Nezmernost v jedi ali pijači, v kajenju, v pretiranem športu itd.) Za otroke in mladostnike sta alkohol in nikotin tudi v majhnih količinah škodljiva.

Smrtno greši, kdor brez potrebe svoje življenje postavlja v nevarnost. — Posebno hudo pa greši, kdor si sam pre-mišljeno in prostovoljno vzame življenje. S tem posega v božje pravice, odpušča službo Bogu, zavre križ, ki bi ga moral s Kristusom nositi, se odtegne svojim dolžnostim do družine, svojem napravi težko žalost in samega sebe večno pogubi.

Telo in telesno življenje pa nista najvišji dobrini človekovi. V korist bližnjega ali za sv. vero smemo, — včasih tudi moramo — žrtvovati življenje. Jezus pravi: »Nihče nima večje ljubezni kakor je ta, da da svoje življenje za svoje prijatelje.« (Jan 15, 13).

Za življenje: Skrbi za svoje telo kot dober gospodar skrbi za svojega zvestega hlapca, a znaj ga tudi brzdati že takoj v mladosti v njegovih pregrešnih poželenjih.

Veličastna procesija sv. R. Telesa v vzhodnem Berlinu

Prvič po 17 letih so prebivalci vzhodnega Berlina lahko javno pokazali svojo vero na praznik sv. R. Telesa z veličastno procesijo na trgu Humann Platz pred cerkvijo sv. Družine. Cerkvena bandera so po dolgih 17 letih prisilne ječe zopet zavrhala v sončni praznik, petje in molitve so znova oživele in berlinski škof msgr. Bengsch je lahko vodil procesijo v vzhodnem Berlinu, potem ko je v zapadnem Berlinu imel zjutraj pontifikalno sv. mašo in procesijo. Pogajanja, da bi lahko prišel v vzhodni Berlin in vodil procesijo sv. R. Telesa, so trajala več dni in se končno ugodno rešila. Ceravno je bil obhod procesije omejen le na trg pred cerkvijo, ji je prisostvovalo na tisoče Berlinčanov, ki so vsi kleče sledili mimohodu Najsvetejšega. Noben časopis vzhodnega Berlina ni dal poročila o procesiji.

... in v Varšavi

Tudi katoliška Poljska je slovesno praznila praznik sv. R. Telesa, ki je na Poljskem priznan tudi od države. Verske svečanosti je v odsotnosti kardinala Wyszynskega vodil msgr. Koromanski, pomožni škof. V svoji pridigi je omenil prizadevanja sv. očeta Janeza XXIII. za mir. Miru ne bo, dokler je na svetu sovraštvo in vojna, je zaključil nadškof. Ostro je nastopil nato proti »brezvestnim organizatorjem«, ki so prav za ta dan napovedali vrsto zabav in lep praznik sv. R. Telesa spremenili v »praznik poletja«. S tem, je poudaril nadškof, nočem obtožiti ministrstva za kulturo, želim pa, da bi omenjeno ministrstvo naučilo mladino večjega spoštovanja do svetih izročil globoko vernega poljskega ljudstva, ki ne bo dopustilo, da bi se kdo iz teh izročil norčeval.

Kljub vsej komunistični propagandi se je ogromno ljudstva udeležilo verskih svečanosti in procesije sv. R. Telesa ne samo v Varšavi, temveč po vseh mestih in vaseh katoliške Poljske.

Izšel bo staroslovanski slovar

Jugoslovanski slavistični odbor je sklical v Zagrebu od 4. do 8. junija sestanek mednarodne komisije za sestavo velikega staroslovanskega slovarja. Ta slovar, ki bo izšel v številnih zvezkih, predstavlja do sedaj enega največjih in najpomembnejših skupnih znanstvenih podvigov slovanskega sveta. V komisijo je bilo izvoljenih osem najvidnejših slavistov: prof. Vinogradov in Borkovsky (SZ), Kurtz in Havranek

(CSSR), Moszinsky (Poljska), Mirčev (Bolgarija) ter profesorja Stefanic in Djordic (Jugoslavija). Tem so se pridružili še romunski slavisti, ki jih predstavlja prof. Mihaila. Predsednik komisije je profesor praške univerze Joseph Kurtz.

Sklep, da se s skupnim naporom vseh slovanskih dežel sestavi staroslovanski slovar, ki bi imel značaj neke splošne slovanske srednjeveške enciklopedije, je bil sprejet leta 1958 na mednarodnem kongresu slavistov v Moskvi.

Poljakinja dobila Goncourtovo nagrado

Goncourtovo nagrado v Parizu za leto 1962 je dobila Poljakinja Ana Langfus za povest »Bagages de Sables«. Rodila se je v Lublinu na Poljskem. Med vojno je bila članica podtalne poljske vojske, pretrpela je ječo in taborišče ter mučenja. Izgubila je vso svojo družino. Poročila se je s Francozom in šele leta 1946 dobila francosko državljanstvo. Tako je povojna emigrantka dobila najpomembnejšo francosko literarno nagrado.

Sv. oče Janez XXIII. je sam osebno posvetil rase škofe. Tukaj ga vidimo pri takem obredu

Janez XXIII. in krščanski Vzhod

Sveti oče Janez XXIII. je hotel biti ponižno in voljno orodje v božjih rokah. In prav zaradi tega mu je božja Previdnost poverila velike naloge.

Ena največjih uspehov Janeza XXIII. je duhovno zblizanje vseh krščanskih veroizpovedi; ki je sicer šele pri začetkih, a je vprav po zaslugi pokojnega papeža doseglo tako stopnjo, da ga ni moč več zaustaviti in mora nujno voditi k popolnemu zedinjenju, če bomo le vsi kristjani današnjega časa storili vse svoje dolžnosti, ki jih je nakazal ponižni papež ljubezni, miru in edinosti.

Kot poslušen sin Cerkve je preprosti duhovnik in nadškof Angelo Roncalli preživel dvajset let na krščanskem Vzhodu med Bolgari, Turki in Grki. Od blizu je spoznal vero in pobožnost ter duhovno zdravje vzhodnih ločenih kristjanov in posebno Bolgare je vzljubil z vso toplino svoje duše. Teh vezi ni mogel nikoli pozabiti. Doumel je, da je ena največjih nesreč za kristjane njihova needinost in da je ena največjih dolžnosti vseh kristjanov delo za vsekrščansko zedinjenje.

Nadškof Roncalli je že leta 1926 na misijonskem tečaju v Bergamu s silno zavzetostjo govoril italijanskim duhovnikom o delu za združitev krščanskih Cerkva. Poudaril je, da je treba z ljubeznijo obrniti pogled na pravoslavni Vzhod, posebno na številne milijone slovanskih narodov. Toda med nje ne smemo nositi svojih sebičnih političnih teženj, ne svoje narodne kulture, temveč le Kristusovo luč in ljubezen. Nato je apostolski vizitator v Bolgariji opozoril na važno poslanstvo »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«.

Delo »Apostolstva sv. Cirila in Metoda« je nadškof Roncalli podrobneje spoznal ob svojih obiskih v Sloveniji. Leta 1927 se je osebno udeležil akademije v čast sv. Jozafata, ki jo je priredil semeniški odesk »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«, in je na tej priložnosti tudi sam govoril o ljubezni do ločenih bratov.

Iz Bolgarije je nadškof Roncalli postal leta 1927 spodbudno pismo udeležencem kongresa na Velehradu, osebno pa se je udeležil kongresa za vzhodno bogoslovje v Pragi leta 1929.

Vedno je bil prepričan, da je z vzhodnimi ločenimi brati treba gojiti prijateljske stike in tako pripravljati ozračje spoštovanja, razumevanja in ljubezni. Le tako je mogoče graditi most trajnega zedinjenja.

Ni zato čudno, da je Angelo Roncalli kot papež Janez XXIII. tako pogosto, tako vneto in tako taktno poudarjal nujnost dela za vsekrščansko zedinjenje. Njegovi ljubeči očetovski besedi so ločeni kristjani prislusnili kot morda nikdar v tisočletni zgodovini razkola.

Že v prvem govoru takoj po izvolitvi je Janez XXIII. vabil vzhodne ločene brate, naj se vrnejo v hišo skupnega Očeta, v svoj lastni dom, da bo ena čreda in en pastir. Isti poziv je ponovil v svoji prvi božični poslanici in potem nešteto krat ob najrazličnejših prilikah.

Višek papeževga dela za zedinjenje pomeni sklicanje vesoljnega cerkvenega zboru, ki ga je porodila predvsem želja, da bi prišlo do čimprejšnjega zedinjenja vseh kristjanov. Jasno je, da čas za popolno

zedinjenje še ni dozorel. Potrebna je iskrena in temeljita priprava na vseh področjih in med vsemi kristjani. S papeževu širokoprčnostjo, s številnimi obiski in srečanji med predstavniki krščanskih Cerkva, z ustanovitvijo posebnega »Tajništva za zedinjenje kristjanov« in z navzočnostjo mnogih nekatoliških delegatov na ve-

soljnem cerkvenem zboru pa so bili storjeni dolgi in pomembni koraki proti zblizanju in končnemu zedinjenju vseh kristjanov.

Med slovanskimi kristjani je posebno toplo odjeknilo apostolsko pismo o sv. Cirilu in Metodu, ki ga je Janez XXIII. izdal komaj tri tedne pred svojo smrtjo. V njem slavi veličino slovanskih apostolov, poudarja pomen »Apostolstva sv. Cirila in Metoda« in vabi vse slovanske vernike k češčenju sv. bratov ter h goreči molitvi in delu za zedinjenje vzhodnih ločenih kristjanov s katoliško Cerkvijo.

Papež Janez XXIII. je zapustil zemeljsko življenje, vdan v božjo voljo. Toda svoje prizadevanje za vsekrščansko zedinjenje nedvomno nadaljuje s svojo priprošnjo pri vsedobrem Bogu.

Tisti, ki nam je kot Janezu XXIII. pri srcu edinost med kristjani, pa imamo v teh dneh pred izvolitvijo novega papeža veliko željo, da bi novi glavar vesoljne Cerkve postal mož s širokimi razgledi in polni Kristusove ljubezni, ki bi mogel vredno nadaljevati tako pogumno začeto delo za zblizanje in dokončno zedinjenje kristjanov.

S. R.

Stanko Janežič

JANEZU XXIII.

V kaosu zmote in zmede človek pokaže nam pot.

Slepci venčamo stezo, stojte na zverženju travi.

Človek, ko oče postane, sam se pomika po nji.

Utrujen od hoje po stezi ljubezni leže počivati in mirno zaspi.

Gluhč v črnini še čujemo zadnje vabilo očeta.

Gledamo pot le z eno sledjo zaorano, jočemo — hkrati lajaje kot psi liščemo ugriz.

Novi ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Pogačnik. Imenoval ga je papež Janez XXIII.

Podelitev literarne nagrade »Vstajenje«

Iz razgovorov in sestankov med nekaterimi ljubitelji in razširjevalci slovenske knjige na Primorskem in Koroškem je lani, še bolj konkretno pa v začetku letošnjega leta, dozorela misel na SLOVENSKI TISKOVNI INSTITUT v Trstu.

Ustanova naj zbira, povezuje in pospešuje slovenski tisk, posebno knjige in publikacije, ki izhajajo izven Jugoslavije in niso v nasprotju s krščanskim svetovnim nazorom.

Pripravljali odbor je ob skrbi za medzaložniško dejavnost, zbirno knjižnico in

čitalnico, ki je v zametkih, tudi sklenil, da podeli vsako leto za veliko noč nagrado Vstajenja za najboljše slovensko leposlovno ali esejistično knjigo preteklega leta, pa naj izide v domovini, v zamejstvu ali kjerkoli na svetu. S tem želi institut prispevati svoj delež pri širjenju kvalitetne slovenske knjige v bodočih letih.

Prvo nagrado Vstajenja v znesku 50 tisoč lir je petčlanska žirija razdelila med pisatelja Vinka Beličiča za knjigo črtice »Nova pesem«, ki jo je izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu, ter med pesnika Jožeta Udoviča za pesniško zbirko »Zrcalo sanj«, ki je izšla v Ljubljani.

Slovesnost podelitve je bila v soboto 8. junija zvečer v prostorih Slovenske prosvete v Trstu.

Navzoče kulturne delavce, mecene in ljubitelje slovenske knjige je v imenu Slovenskega tiskovnega instituta pozdravil dr. Stanko Janežič, ki je čestital navzočemu nagrajencu pisatelju Vinku Beličiču in mu izročil nagrado. Pesnik Jože Udovič se slovesnosti ni mogel udeležiti.

Prof. Martin Jevnikar, član petčlanskega razsodišča (prof. Martin Jevnikar in Franc Jeza iz Trsta, dr. Anton Kacin iz Gorice, prof. Raško Vodeb iz Rima in Lev Detela z Dunaja), je nato govoril predvsem o podobi pisatelja Beličiča, Marinka Peitot in Matejka Peterlin pa sta brali iz knjig obeh nagrajencev.

Končno je spregovoril nagrajeni pisatelj Vinko Beličič in v iskreni besedi izpovedal svojo literarno pot od prvih začetkov do zadnje že šeste samostojne knjige, ki mu je prinesla nagrado. Poudaril je, da mu bo nepričakovano priznanje v spodbudo in da je slovesnosti vesel predvsem zato, ker pomeni počestčenje in praznik slovenske besede.

Navzoči so od večera odhajali z občutkom, da že dolgo ali morda nikoli niso doživeli tako toplega srečanja z lepoto domače besede in njenim vrednim ustvarjalcem.

Ob Filejevi proslavi v Gorici

Preteklo nedeljo 16. junija smo obhajali spomin na prvo obletnico smrti pok. prof. M. Fileja, ki je umrl lani, dne 10. junija. Za to priložnost je SKPD iz Gorice, ki se je na zadnjem občnem zboru prekrstilo v SKPD »Mirko Fileja«, priredilo spominsko svečanost v dvorani KD. Pri tem je povabilo k sodelovanju tudi pevski zbor iz Jazbin, kateri veliko dolguje pok. profesorju, kot je dejal napovedovalec g. M. Komac. Udeležba pri proslavi je bila lepa, a bi lahko bila še boljše. Posebno bi človek pričakoval več mladine iz vasi, zlasti pevcev, saj je pok. profesor bil prijatelj vseh naših zborov in rekel bi tudi vseh posameznih pevcev. Mislim, da jih je vse poznal ne samo po obrazu, nego tudi po imenu. Ali so se v enem letu že tako ohladile srčne vezi na pok. profesorja? Ali današnja mladina sploh ne zna več biti hvaležna do tistih, ki se zanjo žrtvujejo? Kakor koli naj bo, odsotnost znatnega dela mladine na nedeljski proslavi ni v čast tistim, ki niso prišli in ki bi bili moralno dolžni priti.

Spored celotne proslave je bil resen in na dokaj visoki ravni. Za to gre zasluga predvsem obema zboroma, ki sta nastopila, goriškemu in jazbinskemu. O nastopu obeh zborov je kompetentna oseba zapisala:

»V preteklem letu je pevski zbor „Lojze Bratuž“ večkrat nastopil, in to v dvorani KD, pri Sv. Ignaciju in v stolnici ter pri-

pravil radijsko snemanje. Vse to nam priča o veliki delavnosti tega zbora. V nedeljo nam je zapel štiri pesmi zelo različne vsebine, saj smo slišali skladbo J. Gallusa, dve pesmi V. Vodopivca in venček srbskih narodnih St. Mokranjca. Pesmi so bile na splošno lepo podane in so tudi navdušile občinstvo. Odkrile so pa nove možnosti tega zbora in tudi neizogibne hibe pri zboru mladih ljudi: izstopanje nekaterih glasov, napake v nastavku glasu, nejasnost ritma itd.

Nastopil je tudi moški pevski zbor iz Jazbin, ki je zapel štiri pesmi v lepem narodnem tonu. Tudi temu zboru gre pohvala in priznanje za neutrudno udejstvovanje pri vseh važnejših prireditvah. Pogumnemu pevovodji in njegovim fantom želimo še novih uspehov.

Ko smo odhajali iz dvorane, se nam je vrivala misel: Torej eno leto je že, kar počiva prof. Mirko na mestnem pokopališču. Veliko reči je šlo v tem letu mimo nas. Želi smo uspehe in neuspehe, kakor vedno v življenju. A vzdržali smo. Nismo se predali malodušju, zakaj malodušneže življenje neizprosno stre. Mi pa hočemo živeti! V tej veri in v tem sklepu smo obhajali v nedeljo spomin na pok. profesorja Fileja, v tej veri in v tem sklepu moramo iti naprej, da bo živa pesem in naše živahno kulturno življenje najlepši in trajen spomenik na pok. profesorja Mirka Fileja. (r+r)

Dr. T. LOVREČIČ

V počitniških kolonijah je zdravje

Kratke poletne počitnice v hribih ali pri morju so za otroke v razvojni dobi zelo koristne in priporočljive.

Starši bi se morali tega zavedati in ne opustiti priložnosti, da brezplačno pošljejo svoje otroke v kolonije, kjer vzgojitelji, zdravniki in izvežbano osebje skrbijo za njih telesni in duševni oddih.

Zgrešeno je misliti, da take počitnice so potrebne le otrokom, ki stanujejo v mestu in ki potemtakem le redkokdaj pridejo v stik z naravo.

Skupno življenje na prostem, na čistem, sončnem zraku v pravem počitniškem razporeženju, daleč od šolskih skrbi in obveznosti, koristi vsakomur.

Igre in primerne telesne vaje na prostem (hoja, plavanje itd.) krepijo mišice, srce in pljuča ter pripravijo otroke na dolgo okrepevalno spanje.

Sonce in čisti zrak v hribih odpreta apetit. Otroci se zredijo, telesno utrdijo in si nakopičijo novih energij.

V kolonijah pri morju ugodno vplivajo na otroke zračne in sončne kopeli združene s plavanjem in veslanjem, ki sta med najpopolnejšimi športi.

Tak počitek ima nedvomno vpliv tudi na otrokov živčni sistem in postane naj-

boljše sredstvo za zdravljenje nervoznih, z lahkoto razdražljivih otrok.

Poleg tega se otrok nauči reda, discipline in pridobi smisel za skupno življenje (kar velja zlasti za edinčke!)

KAM PA NAJ POSLJEMO OTROKA? V HRIBE ALI K MORJU?

Ta izbira ni težka pri zdravem, lepo razvitem otroku.

Upoštevali bomo njegovo mnenje, ker bodisi morje bodisi gore mu bodo gotovo v veliko korist.

Važen je kraj bivanja. Če kdo stanuje v bližini morja, naj pošlje otoka v hribe in obratno.

Pri delikatnem ali celo bolnem otroku postane pa zadeva bolj važna. V vsakem primeru nam ne bo kolonija služila le kot kraj počitka, ampak bo postala kraj zdravljenja.

Otroka, ki je rahle konstitucije, suh, bled, s skromno razvitimi mišicami, ki često boleha na vnetjih v grlu, ušesih ali dihalnih organih, ki je podvržen alergičnim pojavom (naduha, ekcem — izpuščaji) bomo poslali na morje. Oni pa, ki so bili bolni na pljučah ali bezgavkah (ghiandole) bomo svetovali počitnice v hribih.

Prvi festival slovenske popevke na Tržaškem

Prvi festival slovenske popevke na Tržaškem se je vršil na dostojni glasbeni višini, to na kratko in hitro povedano.

Ce bi pa iskali »sliko« festivala, bi jo dobili pri 21. pesmi - »Papagaj Rory« (petje Mirande Caharijeve ter diriganje Marija Sancina); pri 22. - »Blodnje« (petje Ivota Sancina) ter pri zaključni »Marjuči«. Zakaj? Ker tu so bili tisti, ki so imeli glavno vlogo: pevci z dirigentom. Miranda Caharija se je namreč predstavila kot najprimernejša pevka in je s svojo sproščenostjo v gibih ustvarila pravo festivalsko ozračje; Mario Sancin je prvi dirigent, odlično poznavavec lahke glasbe, strokovnjak; Ivo Sancin, odlični, neprisljen, Marjuča Oficija vesela, glasbeno sproščena.

Sicer pojdemo k začetku. Začetki pa moramo pri Stanku Birsu, ki je glavni pobudnik tega za nas popolnoma novega nastopa; on si je zamislil ta festival, si veliko prizadeval, vztrajal in uspel. Sedaj je lahko zadovoljen.

Festival je dal užitek predvsem v aranžmaju (delo Aleksandra Vodopivca in delno Marija Sancina), ki je tudi »rešil« marsikatero pesem. Dirigentsko mesto pa so si zamenjavali Mario Sancin, znani in neutrudni Drago Žerjal ter lepo umirjeni Marij Bogatec. V glavnem je tu pod-

laga festivala. Potem začenjajo težave: orkester, zbira pevcev, obleke itd. Torej imamo slovenski zabavni orkester, imc mu je Miramar, ki je na splošno dober in ima možnosti za nadaljnji razvoj. Omenjam le nekatere nedostatke, in sicer pretirano kričavost trombet in kdaj tudi nejasnost, sčasoma bo prišla tudi boljše zljitost in zvočna barvnost posameznikov in celote.

Festival nam je dal pravo novost v lahki glasbi; vse je bilo pristno tržaško: besedilo, skladbe, skladatelji, izvajavci, kar pomeni, da so možnosti tudi pri nas in tudi v tem smislu gre priznanje organizatorjem, ki so znali zbuditi talente.

Kaj pa kvaliteta pesmi? Besedilo: originalno, a kdaj šibko, tudi stilistično. Glasbena misel posameznih pesmi pa je nad povprečnostjo, z nekaterimi dobrimi primeri. Omenjam le »klasično« Blodnje, druge pa prepuščam okusu poslušavcev - volivcev in njih oceni.

Pevci? Zenski glasovi so bili boljši od moških. »Kraljica« je bila Miranda Caharija ravno iz omenjenih razlogov. Sledili sta ji Anka Suga in Nora Jankovič. Ljubica Berč je bila res ljubka, nežna in pristrčna; opaziti je bilo, da ona, kakor tudi Ivo Sancin in delno Marta Werk, prihajajo iz drugega polja. Skoraj pri vseh pa je bilo razvidno, da so pevci brez pevske tehnike in nekateri tudi odrsko »vezani«. Pri lahki glasbi pevec igra glavno vlogo, zato je važna zbira nastopajočih, saj je končno pesem odvisna ravno od pevca.

Režijo festivala je vodil Adrijan Rustija; Silvij Kobal in Edvard Martinuzzi pa sta ga kar precej »lomila«, da je smeh lomil poslušavce.

Festival je bil praznik vesele mladine, ki je dala tudi starejšim vedrost, smeh ter prijeten užitek.

d. j.

Radio Trst A

Spored od 23. do 29. junija

Nedelja: 9.30 Slovenske narodne pesmi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Hvaležna ribica«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. Cerkevni zbor iz Rupe. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.45 Kvintet Avenik. — 17.00 »Vzorni milijonar«, novela O. Willdea. — 18.30 Obisk v naši diskoteki: (13) »Sergij Bandelje«. — 21.00 Iz slovenske folklore: »Sveti, sveti, svetli kres«.

Ponedeljek: 12.00 Iz slovenske folklore: »Sveti, sveti, svetli kres«. — 18.00 Violinist Rok Klopčič. — 18.30 Glasba in glasbeniki v anekdotah: (10) »Skladatelji in njih učitelji«. — 19.00 Radijska univerza: Dežela Furlanija - Julijska Benečija: (11) »Glavno mesto dežele«. — 20.30 Giuseppe Verdi: »Otello«, opera v štirih dejanjih.

Torek: 12.00 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijansčina po radiu - 60. lekcija. — 18.30 Iz del dunajskih klasikov. — 19.00 Pisani balončki, radijski tehnik za najmlajše. — 21.00 Giacomo Leopardi: Moralni spisi: (8) »Razgovor med Torquatom Tassom in njegovim domačim Genijem«. — 22.00 Mishl in nazori.

Sreda: 12.00 Zgodovinske zanimivosti. — 18.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: Zbor društva S.A.I.C.I. iz Torviscosa. — 18.30 Jugoslovanski skladatelji. — 19.00 Higiiena in zdravje. — 20.30 »Milost za Ismaya«, radijska drama.

Četrtek: 12.00 Giacomo Leopardi: Moralni spisi: (8) »Razgovor med Torquatom Tassom in njegovim domačim Genijem«. — 18.00 Italijansčina po radiu - 60. lekcija. — 19.00 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. — 20.30 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 12.00 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Pianist Bruno Canino. — 18.30 Skladbe avtorjev iz Julijske Benečije in Furlanije. — 19.00 Radijska univerza: Dežela Furlanija - Julijska Benečija: (12) »Večja mesta in središča«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 20.45 Slovenski motivi v izvedbi orkestra. — 21.00 Antologija Ivana Trinkca: »Njegov večni lik«. — 21.15 Koncert operne glasbe.

Sobota: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Podobe iz narave. — 14.40 Popevke Bojana Adamiča. — 15.30 »Sentjurjevski provizor«, drama v treh dejanjih. — 18.00 Sodobna slovensčina. — 19.00 Družinski obzornik. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor Prosek - Kontovel. — 22.00 Jean Louis Martinet: Orphée, simfonična pesnitev v treh delih.

S TRŽAŠKEGA

Dobra volja na tržaški občini

Zabeležiti moramo dva razveseljiva dogodka, ki sta se minuli teden pripetila na tržaški občini. Ko je župan dr. Franzil na seji tržaškega občinskega sveta počastil spomin pokojnega papeža Janeza XXIII., je v celoti prebral tisti odstavek okrožnice »Pacem in terris«, ki govori o pravicah in dolžnostih narodnih manjšin. Pridružil se mu je svetovavec Skupne slovenske liste dr. T. Simičič z željo, naj bi vlade res izvajale papežev nauk o manjšinah, kar seveda velja tudi za tržaško občino. V petek 14. junija pa je dr. Franzil prav tako na seji občinskega sveta izjavil, da mora biti v tržaških občinskih uradih tudi takšni uradniki, ki obvladajo slovenščino.

Z veseljem beležimo obe gornji izjavi tržaškega župana, ker pomenita lep napredek v primeri z dosedanjjo prakso in ker ju je dal župan, ki pripada krščanski demokraciji. Upamo, da bo občinski odbor po teh pravičnih načelih upoštevali koristi slovenske manjšine tudi z dejanji, zlasti v novem proračunu.

Kdor drugemu jamo koplje...

Spominjamo se še, kakšen vik in krik so zagnali komunisti in socialisti proti dr. Simičiču, ko je tržaški občinski svet razpravljal o zvišanju tarif ACEGAT-a. Toda ravno svetovavec Skupne slovenske liste je dosegel olajšave za delavce in študente in postavil zahtevo za popolno preureditev ACEGAT-a, da ne bo več pasiven.

V nijskem občinskem svetu, kjer kraljujejo komunisti, pa so ravno komunisti in njihovi zavezniki glasovali še za večje povišanje cen voznih listkov ter vode brez olajšav, kot jih imamo po zaslugi dr. Simičiča v tržaški občini. Pač pa so bili komunisti toliko zviti, da so zvišali cene šele po volitvah. Nehvaležno vlogo za povišanje tarif je imel komunistični odbornik Brani. Vozni listki na krajših progah so podraženi za deset lir, na drugih pa za 15 do 20 lir. Podražena je tudi cena za vodo. Tako so morali komunisti ugrizniti v isto kislno jabolko, zaradi katerega so prej druge hinavsko in demagoško napadali. In to ni bilo pošteno.

Repentabor

Skupna slovenska lista je pri šolskem skrbništvu v Trstu vložila pritožbo zoper imenovanje novega šolskega patronata v Repentaboru. Na osnovi nove odredbe, ki naj bi enako zaščitila pravice italijanske in slovenske skupnosti, je šolsko skrbništvo imenovalo nov patronat, v katerem so štirje Italijani in pet Slovencev, dasi je v italijanski šoli danes en sam učence, ki ima lastno učiteljico ter veroučitelja, medtem ko je slovenskih učencev 35. E-nega učenca italijanskega razreda zastopa en roditelj in en učitelj prav tako, kot je za 35 slovenskih učencev v novem patronatu en zastopnik učiteljstva in en zastopnik staršev, kar je nesorazmerno. Dalje zastopa italijanski vrtec ena učiteljica, ni pa imenovan zastopnik slovenskega vrtca. V novem patronatu ni več slovenski zdravnik dr. Milan Starc, ampak dr. Delani.

Nismo proti temu, da so v patronatu tudi zastopniki italijanske skupnosti, toda sorazmerje mora biti pravično. Ne vemo, kako bi bila italijanska skupnost zadovoljna, ako bi bilo na primer v patronatu tržaške občine več predstavnikov slovenske kot italijanske skupnosti. Zato Skupna slovenska lista upravičeno zahteva, naj šolsko skrbništvo svoj sklep popravi, kajti sicer bomo upravičeno govorili o diskriminaciji ter zapostavljanju Slovencev. Sicer pa smo z odredbo Vlade komisariata za zaščito koristi obeh skupnosti zadovoljni s pripombo, da je veliko primerov, v katerih bi jo morali izvajati v korist slovenske skupnosti, ki je zdaj oškodovana.

Problemi slovenskega šolstva

Slovenska katoliška skupnost v Trstu je skupno z drugimi skupinami, ki tvorijo Skupno slovensko listo, izvedla pri šolskih oblastvih nekatere korake glede slovenskega šolstva. V glavnem gre za predmetnik v novi enotni srednji šoli, za ustanovitev vsaj dveh dvehletnih strokovnih tečajev po uvedbi enotne srednje šole in za takojšnjo razdelitev pomožnega učbenika za peti razred osnovne šole, ki je že dotiskan in v prodaji, a ga nočejo razdeliti med učence, ki bi ga potrebovali za izpite.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Privatne in javne avdience pok. Janeza XXIII. so bile vedno za vse udeležence nepozaben obisk. Očarala jih je predvsem njegova domačnost, prijaznost in neprisljenost do vseh, visokih in niskih. Do vseh je imel očetovski nasmeh, ki ga nikoli ni zapustil

V nedeljo 7. julija bomo počastili spomin sv. Cirila in Metoda z veliko versko in kulturno prireditvijo na Padričah

GORIŠKE NOVICE

Procesija sv. R. Telesa

Kakor po čudežu nam je vreme za praznik sv. R. Telesa bilo naklonjeno, saj je že teden dni deževalo. Pod večer se je iz stolne cerkve razvila procesija sv. Rešnjega Telesa po mestnih ulicah in se zaključila pred cerkvijo sv. Ignacija na Travniku, kjer je bil postavljen oltar. V veličastni procesiji po lepo okrašenih ulicah je stopala mestna duhovščina, redovnice, zavodi, kongregacije, med njimi zelo številna slov. Marijina družba, ki je vso pot lepo močila in pela, prvoobhajanci ter veliko število vernikov, ki so zavzeli prostor za redno procesijo. Najsvetejše je nosil goriški nadškof Pangrazio, ki je imel nato na vzvišenem prostoru pred postavljenim oltarjem na Travniku lep govor. Svoje besede je izlil v vzvišene in navdušene besede o presveti Eucharistiji in o svetem življenju, ki je sad pogostega sv. obhajila. Rotil je vse, zlasti mladino, naj bi se tesneje oklenila življenja z eucharističnim Kristusom. V čudovito lepi večer so krepko donele njegove besede, ki jih je govoril v skrbi za svoje otroke.

Veličastno procesijo je zaključil blagoslov z Najsvetejšim.

Srebrna maša

Preteklo nedeljo, 16. junija je župnik in dekan Jože Zorž obhajal srebrno mašo. Za to priložnost so se župljani zelo potrudili, da so vse lepo pripravili. Pred cerkvijo je visok slavolok z napisom naznanjal, kakšno slavje obhajajo Standrežci; v cerkvi je drug sličan napis pozdravljaj srebrnomašnika. Cerkev ni bila tako okinčana kot sicer, ker jo ravno sedaj preslikavajo. Prišel je namreč slikar Tone Kralj in začel z delom pri obnovi cerkvene notranjosti. Zato že stojijo odri nad glavnim oltarjem in v prezbitariju. Toda vse to ni motilo nedeljske slovesnosti, temveč ji je nekako dajalo svojevrsen pečat, saj so ravno odri v cerkvi znamenje velikega zanimanja, ki ga ima slavljence za lepoto božje hiše.

Slavnostno mašo je daroval g. jubilar v spremstvu sošolca msgr. dr. Klinca kot arhidiakona, ter sosedov g. Spacapano in Manzinija, ki sta bila za diakona in subdiakona. Slavljencu je pridigal msgr. Klinec; na koro je dovršeno pel domači pevski zbor pod vodstvom Maksa Debenjaka. Standrežci so rekli, da je škoda le, da ni vsako nedeljo slišati tako močnega in dobrega zbora. Upajmo, da je mladim pevcem nedeljska slovesnost dala zagona in bodo vztrajali na koro še nadalje. Popoldne so bile litanije M.B., katerih se je udeležilo prav tako lepo število vernikov in sobratov, ki so nekateri že zjutraj spremljali g. dekana pri daritvi sv. maše. Standrežci so se domačega g. dekana spomnili tudi drugače in mu poklonili obilen duhovni šopek in tudi materialno pokazali svojo hvaležnost.

Ob koncu povejmo še, da je g. srebrnomašnik, odkar je v Standrežu že veliko napravil za domačo cerkev. Prenovil je električno napeljavno, vpeljal avtomatično zvonjenje na električni pogon, uredil ogrevanje cerkve v zimskem času. Sedaj je pa povabil umetnika Toneta Kralja, da bo vso cerkev preslikal. Iz načrtov je razvidno, da bo po končanem delu štandredca cerkev vsa nova in lepa še bolj kot zdaj. Poleg tega je mestna občina sprejela sklep, da odstopi cerkvi prostor med cerkvijo in šolo za župnijski oratorij. Tako bi morala prenovljena cerkev postati res središče Standreža ne samo zemljepisno, temveč tudi vzgojno za vso mladino, ko bo tam dobila še oratorij. Bog daj, da bi se vse to kmalu uresničilo.

Natečaj verouka

v goriški nadškofiji

Natečaj verske kulture »Veritas«, ki se je začel na pobudo rimskega državnega centra za katehetske dejavnosti na srednjih šolah Italije, je prešel že v šolske tradicije. Goriške srednje šole so se mu tudi letos odzvale, in sicer 46 šol s skupno 7520 učenci. Izmed teh je dobro prestalo pismo nalogo 733 učencev, ki so bili nato pripuščeni k ustnim izpitom. Devet izmed teh je prejelo državno nagrado, 107 pa škofijsko. Med temi so tudi učenci slovenskih šol, in sicer: Verena Korsič, učenka I. r. srednje šole v Gorici, Marjan Černic, učenec III. r. srednje šole v Gorici, Ivica Curcio, učenka II. r. strokovne šole v Gorici, Ana Češćut, učenka V. r. gimnazije v Gorici.

Slovenskim dijakom, ki so se izkazali na natečaju »Veritas«, iskreno čestitamo.

Seja goriškega občinskega sveta

Na seji, ki jo je imel goriški občinski odbor v sredo 12. junija zvečer, so odobrili osem sklepov, ki jih je predložil občinski odbor. Odobrili so med drugim: najem posojila v znesku 340 milijonov lir za drugo obdobje del pri Domu onemoglih v Ločniku, 18 milijonov lir so odobrili za ureditev pločnikov ulic v Podgori, 17 milijonov pa za asfaltiranje pločnikov nekaterih goriških ulic (Bombi, Giustiniani, Rafut, Alviano, Cravos, Pellico, S. Gabriele, trg Medaglie d'oro). Določili so vsoto 600 tisoč lir za okrepitev razsvetljave na pokrajinski cesti Pevma-Oslavje. Namestili bodo nove svetlobne znake na ovinkih pod spomenikom na Oslavju. Razširili bodo ulico Bosizio in odkupili v ta namen 44 kv. metrov zemlje, last družine Čevdek. — V uradih goriške klavnice bodo namestili centralno kurjavo, za kar bodo potrošili 2.1 milijona lir.

Odobrili so prošnjo štandredca cerkve, ki namerava zidati poleg cerkve oratorij za vzgojo mladine. V ta namen bi potrebovali še 879 kv. m občinske zemlje. Odbor je prošnjo sprejel in sklenil prodati zemljo za simbolično ceno tisoč lir.

Odobrili so končno najem posojila pri goriški hranilnici za vsoto 30 milijonov lir za okrepitev telovadnega društva v Gorici. Za posojilo bo jamčila občina.

Sv. maša zadušnica

ob obletnici smrti prof. Fileja

Ob obletnici smrti prof. Mirka Fileja je bila v ponedeljek 10. junija sv. maša zadušnica v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Cerkev se je napolnila z goriškimi verniki, ki se še vedno z živo hvaležnostjo spominjajo prerano umrlega prof. Mirka Fileja. Sv. mašo je daroval msgr. Močnik, na koro pa so pevcu SKPD »Lojze Bratuž« peli slovensko mašo za rajne. Vidno ganjeni so verniki prisostvovali svetemu obredu in prav tako govoru, ki ga je po sv. maši imel msgr. Močnik. Spomnil se je zaslug pok. profesorja, kateremu je Bog poleg duhovniškega poklica dal še velik umetniški dar za glasbo in petje. Vse te darove je pok. profesor uporabil v največjo čast božjo in v korist dušam. Znova nas je dobri msgr. Močnik prosil, naj molimo za duhovniški naraščaj. Po končanem govoru so sledili obredi ob katefalku.

Naslednji večer so imeli v cerkvi sv. Ignacija res veličastno mašo za pok. profesorja. Daroval jo je travniški župnik g. Persig. Na koro pa so lepo prepevali travniški pevci, kateri dolgujejo pok. profesorju veliko hvaležnost za njegov trud in požrtvovalnost. Tudi tu se je sv. maša zaključila s slovesnim *Libera* pred katefalkom sredi cerkve.

Posledica nevihte

trčenje dveh avtobusov

Silna nevihta, ki je divjala v petek 14. junija zjutraj nad našo pokrajino, je bila v glavnem vzrok nesreče, ki se je pripetila v bližini Ronk. Goriški avtobus podjetja Ribi, ki je vozil delavce v Tržič, je zaneslo na mokri cesti in prav takrat je iz nasprotne strani prihajal tržaški avtobus podjetja SARA, namenjen v Pordenone. Avtobusa sta trčila drug ob drugega, tako da je bila karoserija prednjega dela na obeh vozilih zmečkana. Pri sunku je bilo ranjenih 38 oseb. Izmed teh so štiri pridržali na zdravljenju v bolnici, ostale pa so po prvi pomoči poslali domov.

Žalostna smrt mladega moža

v valovih Soče

V nedeljo 16. junija zjutraj so v zaprtem avtu, pogreznjenem v pesku narasle Soče, našli truplo 21-letnega Bruna Rojca, ki je izginil od doma v ponedeljek zvečer, namenjen na delo pri tvrdki IMCA v ulici Garibaldi. Tisti večer mož ni prišel na delo, pač pa je šel v Standrež, kjer je s svojim avtom zadel ob motor, na katerem sta se vozila brat in sestra, Alojz in Jolanda Dornik. Ker je Rojce imel na vesti že dve cestni nesreči, je verjetno pri tej tretji izgubil razsodnost in na vso moč pognal avto proti Soči, v upanju, da bo tako zbežal. Ker pa kraja ni poznal, je z višine sedem metrov strmoglavil v Sočo. Pri tem je z glavo zadel ob krmilo in se močno poškodoval. Zdi se, da je poskušal odpreti avto, ko je zdrvel v Sočo, kajti ena roka je še držala za volan, druga pa je pritiskala na kljuko ob vratih. Toda avto se je prej pogreznil in nesrečnež je našel smrt v valovih. — Zapuščca mlado, 18-letno ženo ter enomesečnega sinčka.

Maturitetne komisije

za Trst in Gorico

Tudi letos se bodo vršile vse mature za slovenske dijake v Trstu. Začele bodo 28. junija s pismeno nalogo iz italijanščine. — Maturitetne komisije so tako sestavljene:

Znanstveni in klasični licej: Merigi, predsednik, Jež, Faganel, Premrl, Antonini-Milič, Rebula, Močnik.

Učiteljske: Budrovich, predsednik, Seražin, Tominc, Hrovatin, Antonac, Auersperg, Lojč-Simčič.

Vnela se je avtocisterna

Sredi Sosljana se je v petek popoldne vnela avtocisterna, ki je prevažala bencin. Soferja sta pustila avtocisterno na cesti za hotelom »Corona« in odšla h kobilu. Pri mizi sta opazila plamene, ki so že švigali iz prikolice. Vsaka pomoč je bila zaman, kajti bencin se je vnel in pretila je nevarnost eksplozije. Gasivci so to sicer preprečili, a ves tovor je bil uničen. Plameni, visoki do 40 m in gost dim so že od daleč opozarjali ljudi na nevarnost. Izpraznili so hotel »Corona«, ker so se bali, da bi zublji dosegli tudi poslopje. Od 24 ton bencina je bilo uničenih 13 ton. Prav tako je popolnoma uničen tovornjak in močno poškodovana prikolica. Škoda cenijo na 24 milijonov lir.

TRŽAŠKE NOVICE

Kolonije

Sole bodo zaprle vrata svojim devetmesečnim stanovavcem. Kam bodo usmerili svoje korake novi brezdomci?

»Agencija za poletne brezdomce« javlja sledeče: »Imamo na razpolago 560 prostorov za enomesečno bivanje v hribih ali pri morju, in sicer v najlepših krajih! Devin sprejme 160 mladih ljudi, Agordo 200, Tambre 200«. Seveda brezplačno. Javite se pri Dobrodelnem društvu v ulici Machiavelli 22 (tel. 36275), če želite k morju — v Devin! Če pa bi radi šli v hribe in sicer do višine 600 m v Agordo (Dolomiti), se obrnite na Slovensko Vincencijsko konferenco v ulici San Nicolò 31 tel. 62972.

Slovak ima letos namen preurediti način življenja v koloniji, da bo mladina še bolj zadovoljna, kot je bila do sedaj. Vodstvo kolonije bo v rokah Slovenskih tržaških skavtov, ki bodo vnesli v počitniško letovanje mnogo vselega razpoloženja in vzgajali mladino k samostojnosti. 70 mlajših kolonistov bo bivalo v lepi novi stavbi v Tambah, 40 večjih — ki se že poznajo na skavtsko življenje — pa bo taborilo na planini Sv. Ane v bližini gozda Gran Cansiglio.

V prvem turnusu bodo dečki, v drugem pa deklice.

Prvi turnus odpotuje že 1. julija, drugi pa 1. avgusta. Kdor se ni še prijavil v šoli, naj se čimprej javi na sedežu Slovakada, v ulici Del Ronco 41, tel. 32004 ali v ulici Donizetti 3/1. nadstropje, tel. 23779. Neki časopis je napačno javil, da letos ne bo nič žensk v koloniji. Brez žensk ne prideš daleč! Ženske bodo v prvem in drugem turnusu, kakor druga leta. Novost pa bo v tem, da bodo fantje vodili dečke, dekleta pa deklice. Prvi turnus bo šef kolonije naš dragi prof. Ivan Theuerschuh, starešina slovenskih tržaških skavtov. Naši mladinci se obetajo letos izredno lepe in vesele počitnice.

Pohihte s prijavi, da ne ostanete na cesti!

Katinara

Katinarska župnija je doživela dva prav lepa praznika: dan prvega svetega obhajila in nekaj dni pozneje procesijo sv. Rešnjega Telesa.

K prvemu svetemu obhajilu je pristopilo kar 21 otrok, kar je za naše župnije že izreden slučaj, ko je število otrok vedno manjše. Verniki so se vabilu g. župnika radi odzvali in so se zato v velikem številu udeležili svete maše in pristopili k svetemu obhajilu.

(Pri tem poročilu naj bo piscu dovoljena kratka pripomba, ki velja za vse kraje: matere že pridejo z otroki v cerkev k obhajilni mizi, očetje pa zelo redkokdaj. Prvo sveto obhajilo je praznik družine, ne pa samo matere in otroka. Kako naj bo praznik popoln, če oče gre tudi ta dan na delo, na svoje polje? Danes se tiskajo podobice, se raznašajo »konfeti« idt. Glavno je, da prinesemo pred oltar svoj dar z daritvijo svete maše in obhajilom! Brez tega ima praznik prvega svetega obhajila le malo vrednosti. Konfete

Sovodnje

Upali smo, da nam mesec junij, ki se mu pravi tudi rožnik, prinese kaj več sonca in lepega vremena, a na žalost se je prva polovica slabo izkazala. No, da bi vsaj druga polovica bila boljša, ker drugače nam seno segnije po travnikih in plevel preraste njive.

Kakor nalašč pa je bil v četrtek na Telovo lep sončen dan, tako da smo dostojno praznovali praznik sv. Rešnjega Telesa. Tem bolj slovesno smo ga praznovali, ker je bil med nami za teden dni časa naš rojak, duhovnik iz salezijanskega zavoda na Reki g. Serafin Pelicon, po domače Serafin Marovčev iz Rubij.

Pri prvi sv. maši, ki jo je on daroval, nam je lepo govoril in nas obenem vabil, naj se v polnem številu udeležimo procesije, ker se med drugimi molitvami molil in prosi Boga tudi, da nam ohrani sad zemlje. In res, takoj po drugi maši se je razvila po vasi procesija, ki jo je vodil naš g. župnik ob asistenci g. Serafina. Udeležba je bila številna, posebno moški spol je bil dostojno zastopan.

Pri procesiji je pel cerkveni zbor, pomnožen z mladimi močmi. Ta mladi zbor se je kar dobro izkazal, za kar mu želimo vztrajnosti in poguma, ker bi ga radi slišali, da bi tudi v cerkvi prepeval tako kot prepevajo slavčki v tihih noči po grmovju.

V ŽUPNI CERKVI V ROJANU

bo v nedeljo 30. junija ob 10.30

SLOVESTNOST NOVE MASE

Novo mašo bo daroval g. Franc Vončina. Mašniško posvečenje bo prejel na praznik sv. Petra, 29. junija ob 7^h v rojanski župni cerkvi.

Solski uspehi na slovenskih srednjih šolah v Gorici

Nižja gimnazija

V I. A so izdelali: Nikolaj Brešan, Edward Ferrari, Marko Kranner, France Mermolja, David Sossou. — 5 dijakov ima popravne izpite, devet pa jih bo ponavljalo.

V I. B so izdelali: Metoda Čevdek, Danila Ferfolja, Mirjam Hvala, Cveta Kojmanec, Verena KORSIČ (odličnjakinja), Danila Krulc, Renata Rosso, Vanda Stani. — Sedem dijakov ima popravne izpite, osem pa jih bo ponavljalo.

V II. so izdelali: Savin Ferletič, Ivan Marassi, Aleksander Pertot, Marta Bregant, Ramira Bric, Jožica Gravner, Savina Gravner, Ana Lucchesi, Sonja Mikluš, Nežica Plesničar, Ana Primožič, Vanda SEVER (odličnjakinja), Antonija Strosar, Silvana Znidarič. — Enajst dijakov ima popravne izpite, osem pa jih bo ponavljalo.

V III. so vsi pripuščeni k nižjemu tečajnemu izpitu razen štirih.

OBVESTILA

NA PRAZNIK sv. apostolov Petra in Pavla bo ob 4.30 popoldne v goriški stolnici mašniško posvečenje štirih goriških novomašnikov. Posvetil jih bo nadškof msgr. Pangrazio.

NA CIRILMETODIJSKO PROSLAVO v Padričah, v nedeljo 7. julija, bosta iz Gorice odpeljala dva avtobusa; eden bo za mesto in okolico, drugi za Brda. Vpišete se lahko pri g. Kleindienstu, fotografu na Travniku, ali na upravi KG. V Steverjanu sprejema vpisovanje g. Marjan Terpin na Bukovju. — Opozarjamo vse, da bodo v avtobusih imeli prednost tisti, ki se pravočasno vpišejo. — Cena 600 lir.

SV. MASA za člane Apostolstva molitve. Na praznik Srca Jezusovega bo pri Sv. Ivanu v Gorici zvečer ob 8^h sv. maša za člane Apostolstva molitve. Pred sv. mašo, od 7^h-8^h pa bo zadostilna ura čiščenja. Vabljeni vsi!

RAVNATEJSTVO slov. industrijske strokovne šole v Dolini vabi na ogled razstave risb in ročnih del, ki bo v soboto 22. junija od 16. do 19. ure in v nedeljo 23. junija od 9. do 20. ure v šolskih prostorih v Dolini.

NA INDUSTRIJSKI strokovni šoli na Opčinah bo razstava ročnih del in gospodinjstvih izdelkov v nedeljo in ponedeljek 23. in 24. junija od 9. do 13. in od 15. do 20. ure. Ob tej priliki bo v nedeljo 23. junija ob 5. uri popoldne tudi ponovitev zaključne šolske prireditve.

DAROVI

Za Alojzijevešče: N. N. 1.000; M. Z. 3.000; Olga Troha 2.000; srebrnomašnik č. g. Jože Zorž, bivši gojenec, 7.000; v spomin pok. Ivana Bresana sestra Fani 3.000; N. N. v spomin pok. Fani Rojce ob 10-letnici smrti 5.000 lir. — *Vsem blagim dobrotnikom iskren: Bog povrni! Za rajne pa zagotavljamo spomin v molitvi.*

Za Marijin dom v Rojanu: Nežica Spacapan 2.000; Andlovic V. 1.000; Vidav 1.000; Uršič 1.000; St. 35.000; Piščanc Danilo 1.500; N. N. 2.000; Zimola 5.000; Micheli 1.000; Coretti 1.000; Bandelli G. 1.000; Bizjak 1.500; J. U. 2.000; N. N. 20.000; nabirka pri sklepu šmarnc 30.000; Svagelj 2.000; Copič 1.000; St. 80.000; Fabijan M. v počastitev pok. sv. očeta 5.000; Zlobec Pina 1.000; Natalj 1.000; Forno Marija 5.000; Kastelic 1.000; N. N. 2.000; Bizjak 1.000; N. N. 5.000; učiteljice rojanske šole 5.000 lir. — *Bog plačaj!*

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist za ustne in zobne bolezni asistent na zobozdravniški univerzitetni kliniki v Padovi
FRST ul. Mercadante 1/I vogal ul. Carducci - ul. Milano tel. 68349

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici